

ADVISEUR KAN TOEGEVOEGDE WAARDE TONEN BIJ ADVIES GOUDEN HANDDRUK

Het meest opvallende voorstel in het Belastingplan 2014 betreft de fiscale behandeling van een gouden handdruk-stamrecht. De stamrechtvrijstelling voor de gouden handdruk komt per 1 januari 2014 te vervallen. Uiteraard alleen als het parlement met het wetsvoorstel akkoord gaat.

Erik Schouten, fiscaal-juridisch adviseur bij Aegon Adfis

Hoe zit het ook al weer? Voor de loonbelasting en de premies volksverzekeringen wordt de ontslagvergoeding als loon beschouwd. De ontslagvergoeding kan worden uitgekeerd als een bedrag ineens en is op dat moment belast. De ontslagen werknemer kan de loonheffing over de ontslaguitkering uitstellen door een stamrecht aan te kopen. Een stamrecht is een recht op periodieke uitkeringen, waarbij de loonheffing wordt verschoven naar het moment waarop de periodieke uitkeringen plaatsvinden.

Naar gelang de ontslagvergoeding lager is kiezen werknemers vaker voor een uitkering ineens. Ook in geval er geen aanvullend inkomen nodig is omdat de werknemer al een andere dienstbetrekking is aangegaan, wordt vaak voor directe afrekening gekozen.

Een gouden handdruk stamrecht moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Alleen dan kan de belastingheffing worden uitgesteld. Zo mag de periodieke uitkering alleen voorzien in een uitkering aan de ontslagen werknemer of na zijn overlijden aan zijn (gewezen) echtgenoot, degene met wie hij een duurzame huishouding voert of heeft gevoerd of aan zijn kinderen of pleegkinderen jonger dan 30 jaar. Daarnaast mag de periodieke uitkering niet later ingaan dan op de 65-jarige leeftijd van de ontslagen werknemer. Bepaalde handelingen met het stamrecht zijn verboden. Denk hierbij aan bijvoorbeeld afkoop, vervreemding en voorwerp van zekerheid

maken. De straf op een verboden handeling is progressieve belastingheffing over het stamrecht, verhoogd met 20 procent revisierente. Dat kan betekenen dat maar 28 procent van de waarde van het stamrecht overblijft!

De ontslagen werknemer heeft voor de aankoop van een stamrecht vier mogelijkheden:

- een stamrechtverzekering bij een professionele verzekeraar;
- een stamrecht bij een eigen BV;
- een stamrechtrekening bij een spaarinstelling;
- een stamrechtbeleggingsrekening bij een beleggingsinstelling.

Voor alle situaties geldt dat de werkgever de ontslaguitkering bruto overmaakt naar de stamrechtuitvoerder.

STAMRECHTVRIJSTELLING

Volgens het wetsvoorstel vervalt met ingang van 2014 de stamrechtvrijstelling. Die afschaffing heeft tot gevolg dat vanaf 1 januari 2014 ontvangen ontslagvergoedingen in het jaar van ontvangst volledig in box 1 worden belast. De scherpste kantjes van de afschaffing van de stamrechtvrijstelling voor nieuwe gevallen kunnen (afhankelijk van de persoonlijke situatie) worden gematigd door gebruik te maken van de middelingsregeling. Hiermee kan het belastingbedrag over de ontslagvergoeding uiteindelijk lager worden. De middelingsregeling kent echter een drempel van 545 euro (2013). Hierdoor is in veel gevallen de werking van de middelingsregeling beperkt.

De stamrechtvrijstelling speelt in de praktijk een belangrijke rol bij ontslaguitkeringen. Door een dergelijke uitkering om te zetten in een recht op periodieke uitkeringen kan worden bereikt dat de belastingheffing wordt uitgesteld tot de (inkomensvervangende) uitkering wordt uitgekeerd. Inkomensgaten als gevolg van ontslag kunnen met de stamrechtuitkeringen worden aangevuld.

Het stamrecht wordt ook gebruikt om pensioengaten te vullen. Bij de afschaffing van de stamrechtvrijstelling zijn belanghebbenden hiervoor aangewezen op de mogelijkheden die de derde pijler biedt (afrek van premies voor lijfrenten). Die mogelijkheden zijn echter al ingeperkt, omdat de hoogte van de afrek van premies voor lijfrenten afhangt van het jaarlijkse pensioentekort en de maximale jaarruimte met

Erik Schouten: "In veel gevallen niet interessant om in 2014 te kiezen voor uitkering ineens."

ingang van 2014 wordt beperkt. De tweede pijler biedt ook een mogelijkheid door middel van inhaal van pensioen. Ook dit wordt steeds moeilijker door de beperking van het Witteveen kader. Bij het afschaffen van de stamrechtvrijstelling is er dus nog maar beperkt fiscale ruimte om de ontslagvergoeding te gebruiken voor het vullen van pensioengaten.

BESTAANDE STAMRECHTEN

Per 1 januari 2014 vervalt voor alle bestaande gouden handdruk stamrechten de eis dat deze in periodieke termijnen moeten worden uitgekeerd. Bij de uitkering ineens is de belastingplichtige dan – in tegenstelling tot nu – geen revisierente verschuldigd. Het maakt niet uit of het stamrecht is ondergebracht in een stamrecht-BV, bij een bank, een beleggingsinstelling of een verzekeraar. De uitkering ineens wordt vervolgens bij de belastingplichtige in haar geheel in box 1 belast. Afkoop van het stamrecht is een keuze van de belastingplichtige en dus geen verplichting. Zolang het bestaande stamrecht niet wordt uitgekeerd, is van heffing in beginsel geen sprake.

Als de belastingplichtige in 2014 een uitkering ineens ontvangt, hoeft hij maar over 80 procent van de waarde belasting te betalen (de 80%-regel). Deze tegemoetkoming moet belastingplichtigen stimuleren om stamrechtgeld eerder op te nemen en te consumeren. Dit is vergelijkbaar met de manier van belastingheffen over het levenslooptegoed in 2013. Op deze manier probeert de overheid twee vliegen in één klap te slaan: uitgestelde belastingheffing wordt naar voren gehaald en het vrijgekomen kapitaal kan worden geconsumeerd.

NIET ZOMAAR OPNEMEN

Mensen met een gouden handdruk stamrecht komen in 2014 voor de keuze te staan of zij het kapitaal ineens opnemen of laten staan. Het is maar de vraag of opname van het stamrecht kapitaal altijd de juiste keuze is. In veel gevallen maakten ex-werknemers een bewuste keuze om de ontslagvergoeding in een stamrecht onder te brengen. De reden om hiervoor te kiezen (bijv. aanvulling op WW, een verhoging van het pensioen, een appeltje voor de dorst) verandert niet door deze fiscale prikkel.

Daarnaast kunnen er andere redenen zijn om niet te kiezen voor een opname ineens. Enkele daarvan zijn de volgende.

- Het is maar de vraag of de 80%-regel voldoende aantrekkelijk is om tot een uitkering ineens over te gaan. Een belangrijk voordeel van de stamrechtvrijstelling is uitstel van belastingheffing. Dit kan aantrekkelijk zijn door progressievoordeel en uitstel van heffing over het vermogen zelf. Progressievoordeel speelt als de directe uitkering belast wordt met een hoger tarief dan het tarief waartegen te zijner tijd de periodieke uitkeringen worden belast. Weliswaar verkleint de 80%-regeling dit verschil, maar dat zal in veel gevallen niet voldoende zijn om in 2014 tot een uitkering ineens over te gaan.
- Stel dat de afkoop plaats vindt van een verzekeringscontract met een gegarandeerde uitkering (bijv. op basis van 4 procent rekenrente) of een bancair stamrecht met een deposito. Het vrijgekomen kapitaal kan worden uitge-

geven, maar ook worden belegd of gespaard. De kans is groot dat – met de huidige lage rentestand – de nieuwe rente (veel) lager is dan de rente in het stamrechtproduct.

- Na afkoop valt het saldo in box 3. De vermogensrendementsheffing over dit vermogen bedraagt 1,2 procent. Een stamrecht is vrijgesteld van heffing in box 3.
- Als het stamrecht is ondergebracht bij een bank of een verzekeraar, zullen deze moeten meewerken aan een uitkering ineens. Dat zijn zij niet verplicht, tenzij dit is geregeld in de overeenkomst.
- Wanneer het stamrecht is ondergebracht in een eigen stamrecht-BV is het ineens uitkeren van een stamrecht niet zonder meer mogelijk. Vaak is het vermogen in de stamrecht-BV niet liquide te maken, omdat het is aangewend in een onderneming of voor langere tijd is uitgeleend. Ook tegenvallende beleggings- en ondernemingsresultaten kunnen een uitkering eeneens verhinderen.

NU TOEKENNEN OF UITSTELLEN?

Meteen na Prinsjesdag verschenen in de media artikelen die ingingen op de vraag of een ontslagvergoeding in 2014 moet worden toegekend of in 2013. Stel dat een werknemer weet dat hij begin 2014 ontslagen wordt. Dan kan het financieel handig zijn om het ontslag naar voren te halen zodat dit in 2013 plaatsvindt. In 2013 kan hij de ontslagvergoeding immers nog onderbrengen in een stamrecht met alle voordelen van dien. In 2014 heeft hij geen keuze meer.

En stel dat hij een uitkering ineens wenst. Dan is het veel voordeliger om in 2013 de ontslagvergoeding onder te

“KABINET BEPERKT FISCALE RUIMTE OM ONTSLAGVERGOEDING TE GEBRUIKEN VOOR VULLEN VAN PENSIOENGAT”

brengen in een stamrecht en deze in 2014 ineens uit te laten keren. In dat geval is 80 procent van de waarde progressief belast. Bij toekenning van de ontslagvergoeding in 2014 is de volledige waarde belast.

De staatssecretaris wil het ‘naar voren halen’ van ontslagen zoveel mogelijk voorkomen. Wanneer dit jaar nog een ontslagstamrecht moet worden geregeld, is het daarom verstandig dat de werkgever het bedrag van de gouden handdruk vóór 15 november 2013 naar de stamrechtuitvoerder overmaakt.

TOEGEVOEGDE WAARDE ADVISEUR

Het is natuurlijk maar de vraag of het parlement akkoord gaat met Belastingplan 2014. Maar als dat het geval is, kan de adviseur zijn toegevoegde waarde laten zien. Want is nu de beste keus voor een bestaand stamrecht in 2014? Uitkeren ineens of laten staan? Een aantal elementen van het antwoord zijn in dit artikel de revue gepasseerd. ««